bevegelser

kultur & trender www.vg.no

UKENS PREMIÈRER

● En dobbeltdose Nora byr Hålogaland Teater på når de onsdag og torsdag har premiere på to versjoner av Ibsens «Et dukkehjem». Først møter vi Nora og Torvald fanget i et ekteskap hvor hun opplever en ujevn fordeling av makt og ansvar. Nå må hun finne ut hvorfor det skurrer og hva hun kan gjøre med det.

● Neste dag åpnes dørene til «Et annerledes dukkehjem», og nå er maktbalansen forskjøvet. Nå må Tora svare Norvald på de samme spørsmålene Nora stilte Torvald dagen før. Ideen bak denne nye utforskningen av Ibsens tekst, kommer fra regissøren Tyra Tønnessen, og på scenen er det skuespillerne Marte Germaine Christensen og Tobias Santelmann som skal foreta disse uvanlige rollebyttene.

Scene GUIDEN

DET NORSKE TEATRET, Oslo
«TOLVSKILLINGSOPERAEN» av Brech, med musikk av Weill, er en sprakende talentfull oppsetting om vår bunnløse grådighet, fremført av et fremragende ensemble under Georg Malvius stramme regi.

TRØNDELAG TEATER, Trondheim
«CABARET»
I Otto Homlungs regi balanserer hårfint mellom skildring av nazismens fremvekst og Sally Bowles som lukker øynene for annet enn egen ulykke.

RIKSTEATRET på turné på Nord-Vestlandet
«@lice» av Kjersti Alveberg er et ungdommelig eventyr hvor cyberspace med dans, teater og dukkespill forenes i technoestetikk og forførende musikalitet.

NATIONALTHEATRET, Oslo
«GJESTEN» er et fascinerende møte mellom Sigmund Freud og Gud, en spennende samtale om verdigrunnlag der den ene holder på fakta, den andre på tro.

DEN NATIONALE SCENE, Bergen
«FARLIGE FORBINDELSER» er en livsfarlig kamp mellom kjønnene, der kjærligheten ikke får noen plass. Marianne Nielsen som et farlig hunndyr i rollen som Madame Merteuil.

En KJAPP EN

Tyra Tønnessen går ikke av veien for teatereksperimenter. Nå er regissøren premièreklar med to høyst ulike versjoner av «Et dukkehjem» på Hålogaland Teater. I den ene er alt som «normalt», Nora forlater Torvald. I den andre versjonen er rollen snudd opp ned, Nora er blitt mannen Norvald som forlater sin kone, Tora.

– Hvordan i alle verden fant du på dette?

– I forbindelse med «Et dukkehjem» begynte vi å diskutere spørsmål knyttet til kvinnefrigjøring, om hvordan kjønnsrollene er. Det finnes fortsatt en Nora og en Torvald, men også det motsatte. Hvordan er det når vi bytter roller? Etter hvert ble det fristende å gjøre et eksperiment. Og dette passet inn i mitt stipendprogram om improvisasjonsteknikk.

– Har dere funnet noen svar underveis?

– Vi har hatt en del publikumsprøver. Det er veldig mange som ler når de hører Nora si ektemannens replikker. Vårt håp er at de skal nærme seg gråten på slutten. Det vi også merker, er at publikum reagerer mer negativt på en slutt der mannen (Norvald) forlater kone og barn. Det er et tankekors for alle oss som er oppdratt med kvinnefrigjøring at Noras utgang fra hjemmet ble oppfattet som kvinnefrigjørende, men når en mann gjør det samme, så er reaksjonene annerledes.

REGISSØR: *Tyra Tønnessen.*
Foto: AFTENPOSTEN

Skjebne-tea fra innvandrerkvinner

Av ASTRID SLETBAKK og TORE KRISTIANSEN (foto)

En kom fra India i sandaler vinterstid. En annen kom som kongolesisk flyktning via Turkmenistan. De kom hit fordi kjærligheten ventet på dem her. Nå blir skjebnen til seks innvandrerkvinner teater.

Kjærlighet trakk dem til Norge

– Jeg trives godt, sier en.

– Men jeg vil alltid bære på et savn, sier en annen.

– Det var sjokkerende kaldt, sier den tredje.

Seks kvinner, seks skjebner. I et halvt år har de delt sine liv med hverandre. Det er det blitt teater av. «Til Noreg der kjærleik ventar», som har premiere på Det Norske Teatret neste tirsdag, er en samtidsrapport som tar oss med inn bak fasaden til innvandrermiljøene.

For bak sekkebetegnelsen innvandrer, skjuler det seg de mest fantastiske enkeltskjebner.

Avgjørende tango

– Dette er en annerledes historie, annerledes enn våre stereotype oppfatninger om proformaekteskap.

Dette handler om individer og det handler om kjærlighet, sier Veronica Salinas, som kom til Norge i 2002 fordi hennes søster hadde møtt en nordmann som ville danse tango i Buenos Aires.

Kjærlighetsmøtet resulterte i at også Veronica møtte kjærligheten da hun etter en tid besøkte sin søster i Norge.

– Så sto jeg her, uten eget språk og trodde at jeg aldri mer skulle stå på en scene, sier Veronica som før hun kom til Norge var godt i gang med sin skuespillerkarriere i Argentina.

Ideen til skuespillet «Til Noreg der kjærleik ventar» var det filippinske Mara Acantalicios som hadde.

Hun arbeider blant annet som prosjektleder ved Nordic Black Theatre.

Løpesedler ble lagt ut alle tenkelige steder der innvandrere vanker, og audition ble holdt. Seks kvinner med vidt forskjellig bakgrunn ble plukket ut, og i et halvt år møttes de en dag i uken, seks timer hver gang, og delte sine historier med hverandre.

Egen sypike

– Men vi var ikke alene. Dramatikeren Ingeborg Eliassen var med og sydde etter hvert historiene våre sammen. Og hun har vært utrolig flink til å respektere våre historier, sier Veronica.

De seks har nå dannet teatergruppen Mother Theatre med prosjektstøtte fra Fritt Ord, og med lederen for Nordic Black Theater, Cliff Moustache som kunstnerisk leder og regissør.

– Stykket har vi arbeidet frem ved hjelp av det som kalles Community Theatre-metoden.

– Den går ut på at folk av en spesifikk gruppe skaper teater av de historiene de har å fortelle. Den defineres som et skjæringspunkt mellom utøvende kunst og sosialkulturelt engasjement. Den nederlandske teaterteoretikeren som står bak Community Theatre, Eugene van Erven, kaller dette kunst som virker styrkende for dem som deltar, og teaterguruen Peeter Brook omtaler det som «det usynlige gjort synlig», forklarer Veronica.

– Slipp dem inn

– Dette er et stykke som speiler en bit av vår egen samtid, understreker regissøren, Cliff Moustache.

– Disse damene, som med sin fantastiske energi og åpenhet det for øvrig er en fryd å jobbe sammen med, forteller sin historie. Men vi må ikke glemme at dette også er en bit norsk samtidshistorie.

– Så dette er deres teaterbidrag til året vi er inne i, mangfoldåret?

– Jeg synes ærlig talt at vi har kjørt oss fast i et slags mangfoldhysteri.

Vi må med all mulig realisme innse at Norge i dag er et flerkulturelt samfunn. Å kalle et år mangfoldår og smykke oss med kortlevde prosjekter, forandrer ingenting. Skal mangfoldet integreres i norsk teater, må skuespillere med ikke-norsk bakgrunn slippes inn i teatrene. Gjerne som hospitanter, slik at de gradvis finner sin naturlige plass på norske scener, sier Cliff Moustache.

E-post: *Astrid.sletbakk@vg.no*

● En ganske annen tone slår Rogaland Teater an fredag. «Om kjærlighet og hat» kaller teatersjef Hanne Tømta sin aller siste regioppgave i Stavanger før hun flytter til Oslo som teatersjef ved Nationaltheatret ved årsskiftet. Kjærligheten og hatet håver hun opp fra det hun selv kaller en musikalsk godtepose som rommer sangskatter fra norsk populærmusikk. På scenen står Marika Enstad og Cato Skimten Storengen og synger sanger signert alt fra Alf Prøysen til Ole Ivars.

MANGE GODBITER: *Hanne Tømta har sin siste regioppgave for Rogaland Teater fredag. Hun blir teatersjef ved Nationaltheatret ved årsskiftet.* Foto: ALF OVE HANSEN

ater

De spiller sin historie

LIVETS DANS: *– Vi har alle tragiske historier – bak oss, sier Veronica Salinas. Fra venstre Aina fra Kongo, Mara fra Filippinene, Khavita fra India, Elvira fra Armenia, Dilek fra Tyrkia og Veronica fra Argentina.*

VERONICA SALINAS
● 31 år, fra Argentina hvor hun har studert teater og litteratur.
● Kom til Norge i 2002, studerer, spiller og skriver teater.
● Norgessjokket var en sorg over ikke å kunne kommunisere. Når språket kom på plass, forsto hun i begynnelsen innholdet i humor, men kulturbarrieren gjorde bunnen i humoren utilgjengelig. Nå ler hun sammen med nordmenn.

AINA GNOUTOU SCHØRLIEN
● 22 år, fra Kongo.
● Kom til Norge i 2006 via Turkmenistan. Har studert og studert dans og koreografi.
● Norgessjokket var først og fremst å være språkløs. For henne er norske barns manglende respekt for foreldre det store skillet mellom hennes kultur og den norske.

MARA HB ACANTALICIO
● 46 år, fra Filippinene.
● Kom til Norge i 1986. Forestillingen er hennes idé. Regi ved Noregs Ungdomslag, prosjektleder for Barne- og Ungdomsavdelingen ved Nordic Black Theatre.
● Norgessjokket var å flytte rett inn i et idyllisk postkort. Hun kom fra et tett befolket land med økende forskjell på fattig og rik, hvor skitt, smitte og kloakk er de fattiges nabo. Her er det rent, lukter godt og med god plass selv i køene. Et land hvor hun har møtt varme og nysgjerrige, om enn litt tilbakeholdne folk.

DILEK CARELIUS
● 46 år, fra Tyrkia.
● Kom til Norge i 1986, studert teaterhistorie og har en bror som er prisbelønt som Tyrkias beste skuespiller.
● Norgessjokket var forvirring over forskjellen mellom Istanbuls mylder og Oslos stillhet. Naturen var vakker, men byen lite by. Nå har både hun og Oslo forandret seg, og hun trives godt – selv om savnet etter Istanbul alltid vil være der.

KAVITHA ASKE
● 39 år, fra India.
● Kom til Norge i 1999, har spilt litt skoleteater, men meldte seg på audition etter svigermors anbefaling.
● Norgessjokket var temperaturen da hun som nygift kom fra +36 grader til -19, i sommerklær. Vanskelig var det også når ektemannens mannlige venner ga henne velkomstklem, noe som er uhørt i India. Nå har hun lært å gi klem, og gleder seg over alle de gode menneskene hun har møtt.

ELVIRA MICHAELI
● 57 år, fra Armenia, har bodd i Moskva.
● Kom til Norge først i 1982 som sovjetisk diplomatfrue og så i 1990 med norsk ektemann. Har vært med på å starte et teater i Jerevan.
● Norgessjokket uteble første gang. Da reiste hun landet rundt, men levde isolert fra det norske samfunnet og snakket ikke norsk. Etter 1990 føler hun seg mer integrert, men er skuffet over at nordmenn har så liten spontan omgang. Her kommer man ikke uanmeldt, selv til gode venner.

rampelys FAKTA

■ «Til Noreg der kjærleik ventar», er et skuespill hvor seks innvandrerkvinner forteller sin historie, ført i pennen av Ingeborg Eliassen. Première på Det Norske Teatret 22. april. Oppsettingen er et samarbeidsprosjekt mellom Nordic Black Theatre, Noregs Ungdomslag, Mother Theatre og Det Norske Teatret.
■ Community Theatre vokste frem i Storbritannia på 70- og 80-tallet. Her utviklet profesjonelle teatergrupper stykker for grupper med felles interesseområde, lokalt eller regionalt. Innholdet beskriver befolkningens virkelighet og erfaringer.
■ Cliff Moustache (55) fra Seychellene er utdannet skuespiller i England. Kom til Norge første gang i 1982. Har drevet gateteater i England, Tyskland, Nederland og Norge. Grunnla i 1992 Nordic Black Theatre som driver en toårig teaterskole og setter opp egne teaterprosjekter. I 2002 kjøpte NBT teaterbåten «Innvik» som nå ligger i Bjørvika i Oslo, og er teatrets faste base.

NORGES STØRSTE UTVALG
Kun på BRYN!
Vi kutter mens du venter
Sisal og heldekk
Unngå skjøt bredder på 2, 4 og 5 meter
Reduserer kulde, støy og fallskader!
Til: Bolig, kontor, trapp, balkong, hytte, camping, messer, utstilling, bil, båt, fortelt, RØDE løpere.
ULL – SISAL – KOKOS – NYLON
Heldekk/vinyl fra pr. kvm. kr. 68,- til kr. 980,-
Legging av tepper og gulvbelegg omgående!

Gulvbelegg
Tåler vann bedre enn parkett/laminat og er mykere å gå på! Unngå skjøt. Bredder på 2, 3, 4 og 5 meter
Til bolig, bedrift, messer, utstilling, fortelt.
Over 200 design på lager
Pris pr. kvm. fra kr. 68,- til kr. 350,-

Unngå ulykker/søksmål
Sikker trapp med teppe
Pr. trinn fra kr. 118,- (Selvklebende)
60 personer må hver dag til lege etter fall i glatte trapper.
Du får sikrere, mykere og roligere trapper med teppe.
Kjempeutvalg i trappekvaliteter!

Velg rett bredde til gang og trapp.
2 løperstativ med over 200 ruller i Bredder på 67, 80, 90, 100, 120 og 133 cm i ull, sisal, kokos og syntet, ferdig kantet på langs.
Kanteverksted i butikken.
Alt fra rull kan skjæres og kantes med tråd eller bånd.

Båttepper
Med vår nye maskin kan vi kante overalt. Båttepper i flere prisklasser på lager.
Omg. tilskjæring og kanting.
Ta med mal.

Balkonggress
Mange bredder, kvaliteter og priser på lager. Pris fra pr. kvm. kr. 85,-
Spesialteppe til fortelt
Tåler sol og regn.
Bredde 4 meter. Pris fra pr. kvm. kr. 118,-

TEPPEFLISER TIL MESSE OG BOLIG!

ÅPNINGSTIDER:
Mandag – torsdag kl. 09.00 – 20.00
Fredag kl. 09.00 – 16.00
Lørdag kl. 09.00 – 16.00

Kun Tvetenveien 55, Bryn/Oslo. Innkjøring Nils Hansens vei, tlf.: 22 64 86 40
TEPPEABO
Se www.teppeabo.no for utvalg, priser og kart.